

1974

Kirj. ksm. n:o

Eduskunnan Herra Puhemiehelle

Valtioneuvosto asetti marraskuun 3 päivänä 1966 komitean selvittämään vajaamie-
lishuoltotoiminnassa olevia puutteita ja laatimaan ehdotuksensa näiden puutteiden korjaamiseksi sekä sanottua huoltoa koskevan lainsäädännön tarkistamiseksi.

Myöhemmin valtioneuvosto vielä laajensi komitean toimeksiantoa siten, että komitean tuli selvittää kaikkien kehitysvammaisten erityishuollon järjestäminen sekä valmistaa sitä koskevat lakiehdotukset.

Komitea sai mietintöluonnoksensa valmiiksi vuonna 1969, jolloin siitä pyydettiin lukuisa määrä viranomaisten, järjestöjen, laitosten ja yksityisten asiantuntijoiden lausuntoja. Jättäessään mietintönsä valtioneuvostolle vuonna 1970 komitea katsoi, että eduskunnalle annettavan lakiesityksen valmistelu sosiaali- ja terveysministeriössä voitaisiin alkaa välittömästi. Valmistelutyön helpottamiseksi komitean mietintöön otettiin erityinen tiivistelmä ehdotuksista siten, että sitä voitaisiin käyttää myös eduskunnalle annettavan hallituksen lakiesityksen perusteluina.

Voimassa oleva vajaamielislaki (107/58) on monessa suhteessa laitoshuoltolaki. Tämä on luonnollista, sillä lain säätämisajankohtana oli vielä vallitsevana laitoseskeinen suuntaus, joka ilmenee sekä itse lakitekstistä että valmistelun eri vaiheissa esitetyistä ajatuksista. Viime vuosien kehityksen tuloksena tilanne on muuttunut myönteisemmäksi erityisesti kuntoutustilojen ja kuntoutuksesta vastaavan henkilökunnan osalta. Tästä ja lakiin tehdyistä muutoksista huolimatta laki edelleen on puutteellinen ja vaatii nopeita ja perusteellisia tarkistuksia.

Huolellisen selvitystyön jälkeen edellä mainittu komitea on päättänyt ehdottamaan kehitysvammaisen-käsitteen huomattavaa laventamista. Ehdotuksen mukaan kehitysvammaisiksi katsottaisiin kaikki ne henkilöt, joiden kehitys on estynyt tai häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden, vian tai vamman vuoksi. Käsitteen piiriin tulisivat siten monet eri tavoin fyysisesti vammautuneet sekä myös aistivammaiset. Komitea ehdottaa edelleen, että nykyisen vajaamielislain tilalle säädettäisiin kehitysvammalaki. Kehitysvammalain mukainen sosiaalihuolto

olisi luonteeltaan toissijaista yhteiskunnan tarjoamiin yleisiin palveluihin verrattuna. Laissa olisi myös määräys, jonka mukaan kehitysvammaisella on oikeus tällä lailla järjestettävään erityishuoltoon siltä osin kuin hän ei muun lain nojalla saa tarvitsemaansa palvelua.

Tämän komitean suorittaman merkittävän kartoitus- ja lainvalmistelutyön jälkeen esityksen valmistelu on kuitenkin juuttunut ministeriöön näinä päivinä täyteen tulleen neljän vuoden mittaiseksi ajaksi. Kun avohuollon kehittäminen on valmisteltavana olevan lakiesityksen tärkeimpiä tavoitteita, on sitäkin valitettavampaa, että tämä kaikille siihen soveltuville asianosaisille edullisin huoltomuoto jää käytettävissä olevista toimintamahdollisuuksistaan huolimatta kehittymättä vanhentuneen ja puutteellisen lainsäädännön vuoksi.

Tekemääni kirjalliseen kysymykseen n:o 292 joulukuun 1 päivältä 1972 ministeri Pentti Pekkarinen vastasi, että sosiaali- ja terveysministeriön ehdotus hallituksen esitykseksi eduskunnalle kehitysvammalaiksi tultaneen antamaan vuoden 1973 alkupuolella. Esitystä ei vielääkään, noin vuoden kuluttua em. ajankohdasta, ole annettu.

Edellä olevaan viitaten ja valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 1 momentin nojalla esitän valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Missä vaiheessa on kehitysvammalakikomitean v. 1970 jättämän mietinnön valmistelutyö Hallituksen esitykseksi, ja

milloin Hallituksen tarkoituksena on antaa eduskunnalle esitys kehitysvammaisia koskevan lainsäädännön uudistamisesta.

Helsingissä 21 päivänä maaliskuuta 1974

Lyyli Aalto
Lyyli Aalto